

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Co/22/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7713204893
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 12. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Feťková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2017:7713204893.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Feťkovej a sudcov JUDr. Ladislava Duditša a Mgr. Angeliky Sopoligovej v spore žalobcu CD Consulting s.r.o., so sídlom Brno, Příkop 843/3, Zábřovice, Česká republika, IČO: 26 429 705, proti žalovanému I. R., C.. XX.XX.XXXX, S. L. A. I., o zaplatenie 409,09 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Michalovce z 23. februára 2016 č. k. 11C/210/2013-131

rozhodol:

O d m i e t a odvolanie proti výroku o zastavení konania o zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,19% denne.

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania.

N e p r i z n á v a stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Predmetom konania bol návrh žalobcu na uplatnenie pohľadávky podľa článku 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len Nariadenie), ktorým sa žalobca domáhal plnenia zo zmenky v sume 409,09 eur, zmenkového úroku 0,25 % denne, zmenkovú odmenu vo výške 1/3 % zmenkovej sumy t.j. 2,58 eur a náhrady trov konania za zaplatený súdny poplatok a trovy právneho zastúpenia. Okresný súd napadnutým rozsudkom v časti o zaplatenie zmenkového úroku do výšky 0,19 % denne konanie zastavil. V prevyšujúcej časti návrh zamietol a účastníkom (stranám sporu) nepriznal náhradu trov konania.

2. Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca písomným podaním zo dňa 21.12.2015 vzal žalobu v časti 0,19% zmenkového úroku späť, preto okresný súd s poukazaním na § 96 ods. 1 O.s.p. konanie v tejto časti zastavil. Pokiaľ ide o zostávajúci uplatnený nárok, súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil tým, že žalobca na osvedčenie svojho nároku predložil zmenku vystavenú žalovaným na zmenkovú sumu 775,27 eur. Z exekučného spisu Okresného súdu Michalovce sp. zn. 11Er/438/2012 zistil, že dňa 13.04.2010 uzavrel žalovaný s právnym predchodcom žalobcu POHOTOVOSTĚ, s.r.o. zmluvu o úvere, na základe ktorej mu bol poskytnutý úver vo výške 300,- eur. Úver mal byť vrátený zvýšený o poplatok 288,- eur, spolu sa teda žalovaný zaviazal zaplatiť 588,- eur. V ten istý deň bola vystavená zmenka na zmenkovú sumu 775,27 eur, pričom žalovaný sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25% denne od 30.08.2010. Ďalej zistil, že uznesením tamojšieho súdu č.k. 11Er/424/2012-12 zo dňa 30.07.2012 súd prvej inštancie žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe exekučného titulu, ktorým je rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s., sp. zn. SR 04224/11 zo dňa 08.06.2011, zamietol z dôvodu, že v predmetnom konaní

nebola platne uzavretá rozhodcovská doložka. Súd prvej inštancie s poukázaním na § 75, § 76 ods. 1, § 11 ods. 1, § 14 ods. 1 a § 17 zákona zmenkového a šekového, § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a § 39 Občianskeho zákonníka skúmal, či predmetná zmenka bola vydaná v súlade s ustanovením § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z., teda skúmal platnosť právneho úkonu ex offo. Dôvodil, že ustanovenie § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z.z. účinné k dátumu uzavretia úverovej zmluvy a vystavenia zmenky jednoznačne zakazovalo plnenie dlhu zmenkou alebo šekom. Výnimku tvorila zabezpečovacia zmenka. V takom prípade nemohla zmenková suma byť vyššia ako aktuálny stav dlhu na úverovej istine a príslušenstvo (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Ak bola zmenka vyplnená v rozpore s týmito podmienkami, veriteľ ju nemohol od dlžníka prijať a ak ju prijal, tak na požiadanie dlžníka ju musel vrátiť. Z úverovej zmluvy a predloženej zmenky je preukázané, že zmenka bola vyplnená v rozpore s ustanovením § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z.z., pretože úver bol poskytnutý vo výške 300, - eur a zmenková suma bez zmenkového úroku znie na sumu 775,27 eur. Zmenka bola vystavená zjavne nad limit prípustný zákonom, preto túto považoval za neplatnú. Podľa zákona žalobca takúto zmenku nesmel ani prijať a ak ju prijal tak porušil zákon. Ak zákon zakazuje prijať zmenku vyplnenú v rozpore s ustanovením § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z. z. nemôže si veriteľ z takejto zmenky uplatňovať ani právo na súde. Súd prvej inštancie uviedol, že vo všeobecnosti súhlasí so stanoviskom žalobcu, že zmenkové právo je vo svojej podstate konštruované tak, že povinnosť zaplatiť zmenkovú sumu je právne nezávislá od záväzkového vzťahu a že nárok z platnej zmenky by mal byť záväzkom nesporným. Neplatí to však vo všetkých prípadoch pretože, ak niektoré právne predpisy limitujú alebo zakazujú použitie zmenky tak sa musia rešpektovať a pri posudzovaní nárokov zo zmenky sa musí na ne prihliadať. Ak zmenku obmedzujú alebo zakazujú iné predpisy, nie je možné posudzovať platnosť zmenky len podľa ustanovení zákona č. 191/1950 Zb. Ide preto o skúmanie platnosti právneho úkonu podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka. že v slovenskom právnom poriadku navyše platí ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z.z., ktoré ukladá orgánu rozhodujúcemu o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliadať aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával. Od 23.12.2015 nadobudol účinnosť zák. č. 438/2015 Z.z., ktorým sa zmenil a doplnil aj zákon č. 191/1950 Sb. zmenkový a šekový v znení zák. 659/2007 Z.z. a 492/2009 Z.z. s tým, že podľa ust. § 17 ods. 2 zák. 191/1950 Sb. v znení zák. 438/2015 Z.z. v konaní, v ktorom sa uplatňuje alebo vymáha nárok zo zmenky, sa z úradnej povinnosti prihliada na skutočnosti odôvodňujúce námietky podľa ods. 1 ktoré by ten, kto je žalovaný zo zmenky mohol uplatniť, ak jeho zaviazanosť zo zmenky vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou. Z uvedeného je zrejmé, že v prípade tzv. spotrebiteľských zmieniek je povinnosťou súdu ex offo prihliadať na námietky, ktoré by mohol vzniesť spotrebiteľ, a to aj v prípade, že sa ich sám nedovoľáva. Táto povinnosť súdu je výslovne zákonom upravená, pričom vyššie citované ustanovenie má procesnoprávny charakter, lebo upravuje procesnú činnosť súdu a vzťahuje sa teda aj na konania začaté na súde pred účinnosťou novely zák. 438/2015 Z.z. vzhľadom na chýbajúce prechodné ustanovenia zák. 438/2015 Z.z. k úprave účinnej od 23.12.2015. Procesná norma odo dňa nadobudnutia svojej účinnosti pôsobí na všetky živé spory prebiehajúce na súdoch, za situácie, že zákonodarca nestanovil osobitný (intertemporálny) režim. Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie dospel k záveru, že zmenka, z ktorej si žalobca uplatnil právo ako indosatár je zmenkou neplatnou, preto žalobu ako nedôvodnú zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

3. Proti tomuto rozsudku podal v celom rozsahu v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie. Odvolanie odôvodnil dôvodmi podľa § 365 ods. 1 písm. b), d) a h) CSP, pretože súd prvej inštancie porušil poučovaciu povinnosť súdu prekročením § 5 ods. 1 O.s.p., porušil ustanovenia o vykonávaní dôkazných prostriedkov, prihliadol na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadnuť, pretože nemali byť v sporovom konaní vedenom podľa Nariadenia vykonané bez návrhu. Uviedol, že nárok uplatnil podľa platnej zmenky, proti forme a obsahu zmenky žalovaný nemal žiadne námietky, a preto nebol dôvod vykonávať ďalšie dokazovanie vo veci, keďže predpokladom vydania rozsudku v tomto konaní bolo výlučne predloženie originálu zmenky. Poukázal tiež na to, že súd prvej inštancie vychádza z podľa neho nesporných skutočností, a to že žalovaný ako spotrebiteľ uzavrel so spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o. zmluvu o úvere a zmenka predložená v tomto konaní je zabezpečovacou zmenkou. Zdôraznil, že uvedené skutočnosti neboli tvrdené ani jednou sporovou stranou, tieto údaje si súd prvej inštancie vyabstrahoval z dokazovania, ktoré si sám navrhol. Ak súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na

týchto údajne nesporných skutočnostiach, podľa žalobcu napadnuté rozhodnutie je postihnuté vadou, ktorá má za následok jeho nesprávnosť. Namietal, že súd prvej inštancie dospel k rozhodnutiu na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov a tiež nesprávnej interpretácie príslušných právnych predpisov a práva Európskej únie. Odvolateľ akcentoval na to, že nárok proti žalovanému uplatnil ako majiteľ zmenky na základe predloženej platnej zmenky, ktorú nie je možné spájať či podmieňovať inými okolnosťami, než ktoré sú uvedené na zmenke. Vytýkal súdu prvej inštancie, že na danú vec vôbec neaplikoval ustanovenia zákona č. 191/1950 Sb. zmenkového a šekového, a to predovšetkým ustanovenie § 17, ktoré umožňuje žalovanému vzniesť kauzálne námietky proti žalobcovi. Zdôraznil, že toto oprávnenie neprináleží súdu. Dôvodnosť svojej argumentácie podoprel citáciou z rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, Českej republiky a súdov Nemecka (rozsudok NS ČR sp. zn. 25Cdo/1839/2000, rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 10Co/79/2013, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoZm/10/2013).

4. Žalovaný sa k odvolaniu nevyjadril.

5. Okresný súd vo veci rozhodol za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku (O.s.p.). Odvolanie žalobcu bolo podané už za účinnosti CSP.

6. Dňa 1.7.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej iba CSP), ktorý platí aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (§ 470 ods. 1). Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti zostávajú zachované (§ 470 ods. 2).

7. Odvolací súd procesne prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania, keďže na jeho nariadenie neboli dôvody uvedené v ust. § 385 ods. 1 CSP a verejne vyhlásil rozsudok. Odvolací súd preskúmal rozsudok v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 380 ods. 1, 2 CSP a z pohľadu uplatnených odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d/, b/ a h/ CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je neprípustné voči výroku o čiastočnom zastavení konania a vo vzťahu k zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti je nedôvodné a rozsudok je vo výroku vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

8. Odvolaním bol napadnutý aj výrok o čiastočnom zastavení konania o zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,19% denne, ktorý je následkom dispozitívneho úkonu žalobcu, ktorým vzal žalobu čiastočne späť. Týmto výrokom nebola odvolateľovi spôsobená žiadna ujma, preto nie je subjektívne legitimovanou osobou na podanie odvolania podľa § 359 CSP. Odvolací súd preto odvolanie v tejto časti odmietol podľa § 386 písm. b) CSP.

9. Pokiaľ ide o výrok zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, odvolateľ tvrdí existenciu odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), d) a h) CSP, t.j. konanie má inú vadu, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd nesprávnym úradným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v konaní došlo k vadám a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolací súd dospel k záveru, že tvrdené odvolacie dôvody nie sú naplnené.

10. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie o zamietnutí žaloby na zistení, že zmenka bola vyplnená v zjavnom rozpore s ustanovením § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z.z.. S týmto záverom odvolací súd v plnom rozsahu súhlasí a v tejto časti sa stotožňuje s dôvodmi napadnutého rozsudku a konštatuje ich vecnú správnosť (§ 387 ods. 2 CSP). Súd prvej inštancie postupoval v konaní správne, ak skúmal samotnú platnosť vystavenej zmenky, zohľadňujúc spoločné stanovisko občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia prijaté dňa 20.10.2015 a procesné ust. § 17 ods. 2 novely zákona č. 191/50 Zb.:

11. K odvolacej námietke, že súd prvej inštancie nerešpektoval ust. § 17 zák. č. 191/1950 Sb. tým, že hoci žalovaný nevzniesol kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, urobil tak súd sám, odvolací súd uvádza, že odvolateľ opomenul na novelizované znenie § 17 ods. 2 Zmenkového a šekového zákona.

12. Dňa 23.12.2015 nadobudol účinnosť zákon č. 438/2015 Z.z., ktorým sa zmenil a doplnil aj zákon č. 191/1950 Sb. zmenkový a šekový v znení neskorších predpisov. Podľa nového znenia § 17 ods. 2

zákona v prípade tzv. spotrebiteľských zmienok je podľa novej právnej úpravy povinnosťou súdu ex offio prihliadať na námietky, ktoré by mohol vzniesť spotrebiteľ, a to aj v prípade, že sa ich sám nedovoláva. Táto povinnosť súdu sa týka procesnej činnosti súdu a vzťahuje sa preto aj na konania začaté na súde pred účinnosťou novely zák. 438/2015 Z.z. vzhľadom na absenciu prechodných ustanovenia k úprave účinnnej od 23.12.2015. Procesná norma odo dňa nadobudnutia svojej účinnosti pôsobí na všetky neskončené spory prebiehajúce na súdoch, pokiaľ zákonodarca nestanovil osobitný (intertemporálny) režim. Okresný súd preto správne aplikoval pre svoje rozhodnutie aj ust. § 17 ods. 2 novely zákona č. 191/50 Zb.

13. Vychádzajúc zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že odvolacie námietky žalobcu sú nedôvodné a preto potvrdil napadnutý rozsudok o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti vrátane výroku o trovách konania ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP.

14. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP. Žalovaný bol v odvolacom konaní úspešný, ale trovy odvolacieho konania si neuplatnil.

15. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 420 - § 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch uvedených v ust. § 429 ods. 2 CSP.